

Strategie en Escalatieladder

Strategie: maximaal controleren

- **Ankerpunten** uit de **crisisfase**:
  - overbelasting van de zorg voorkomen;
  - bescherming van kwetsbaren;
  - zicht op verspreiding van virus.
- **Doel** in de huidige **nieuwe fase**: de **verspreiding** van het virus zoveel mogelijk **tegen te gaan** en te **beheersen**.
- **Uitgangspunten** in de huidige fase zijn:
  - Vrijwillig waar dat kan, verplicht waar dat moet (gelijktijdig *nudgen* en handhaven);
  - Preventief waar dat kan, brandhaarden uitdoven waar dat moet;
  - Regionaal waar dat kan, landelijk waar dat moet;
  - Sturen op basis van analyse, duiding en advies.
- **Pijlers** van de huidige aanpak:
  1. Het **beperken van het aantal contactmomenten** om overdracht van het virus te voorkomen;
  2. Het **naleven van de basisregels** (w.o. de algemene hygiënemaatregelen, thuisblijven bij klachten en de 1,5m-maatregel);
  3. **Zicht op het virus (via o.a. testen, rioolwatersurveillance en BCO)**. Het zo vroeg mogelijk onderkennen van **brandhaarden** en deze zo snel mogelijk "**uittrappen**".
  4. Het beperken van **nieuwe introducties** van het virus (vanuit het buitenland).

Strategie: type maatregelen per pijler

1. Om het **aantal contactmomenten (1.)** te beperken zijn er **maatregelen ter beperking van het openbare leven** genomen, zoals het advies om zoveel mogelijk thuis te werken en het maximaleren van het aantal personen in één ruimte;
2. Ten behoeve van de **naleving van de basisregels (2.)** zijn **maatregelen** getroffen als:
  - **Fysieke maatregelen**, zoals *crowd control*-maatregelen in de openbare ruimte en maatregelen in winkels;
  - **Gedragsmaatregelen**, zoals een lokaal experiment met mondkapjesplicht;
  - **Toezicht- en handhavingsmaatregelen**, zoals het sanctioneerbaar maken van het niet naleven van de basisregels;
3. Ten behoeve van het **zicht op het virus (3.)** (het onderkennen en “uittrappen” van brandhaarden) zijn:
  - **Ondersteunende maatregelen**, zoals het inrichten van een dashboard, het opschalen van de testcapaciteit of het verbeteren van de organisatie van het BCO.
4. Om **nieuwe introducties (4.)** van het virus te voorkomen zijn er **beheersmaatregelen** genomen zoals het opleggen van inreisbeperkingen (Europees) en het instellen van thuisquarantaine voor inreizigers uit oranje gebieden.

Basisregels, bijvoorbeeld:

- **Basisregels voor iedereen:** blijf bij klachten thuis, houd 1,5 meter afstand, werk zoveel mogelijk thuis, was vaak je handen.
- **Basisregels voor binnen:** indien er sprake is van doorstroom van bezoekers/gasten en het onderling contact beperkt is, dan geldt er geen maximum aantal personen per ruimte.
- **Basisregels voor buiten:** indien er geen sprake is van reservering, triage en placering dan geldt er een maximum van 250 personen per activiteit.

Operationalisatie: analyse, duiding en inschaling

- Op basis van de **regionale indicatoren, analyse en duiding** wordt het "risiconiveau" van een regio bepaald (een regio wordt "**ingeschaald**"). Overschrijding van (**regionale**) **signaalwaarden** in het Coronadashboard vormt het startpunt van Rijk en regio over aanpassing van deze inschaling en het nemen van mogelijk aanvullend maatregelen.
- De **kwantitatieve regionale en landelijke indicatoren** t.b.v. deze inschaling zijn het aantal (nieuwe) **besmettingen** en **ziekenhuisopnames en de aard, omvang en het aantal clusters**. Landelijke indicatoren zijn onder meer de R-waarde en het aantal IC-opnames;
- Vervolgens wordt ten behoeve van de inschaling hier aanvullende **contextinformatie** aan toegevoegd. Het betreft*:
  - *Via regionale duiding van de veiligheidsregio*: het beeld van de **handhaving** en **naleving** van de basisregels;
  - *Via regionale duiding van de GGD*: de mate van **zicht op het virus** (hoe succesvol zijn we in het "uittrappen" van brandhaarden?).
- De inschaling per regio wordt via de **reguliere communicatiekanalen** openbaar gemaakt, middels een **digitale overzichtskaart van Nederland** waarin eventueel – via doorklikken – tevens de regionale maatregelen zichtbaar worden (zie rechterzijde).
- De **inschaling van een regio** ondersteunt de mate waarin Rijk en Regio de **escalatieladder** kunnen aflopen en de **keuze voor maatregelen** uit de regionale en landelijke "toolbox". Hiermee worden getroffen maatregelen **voorspelbaarder en begrijpelijker**.
- De **inschaling** van een regio en welke **maatregelen** er vervolgens worden genomen is **geen automatisme**, maar een **gezamenlijke wegging** tussen de veiligheidsregio, de GGD, het RIVM en het Rijk waarbij de maatregelen moeten **aansluiten** bij de uitgevoerde analyse.

*Deze informatie is (nog) niet **centraal ontsloten** via het dashboard.

Departementaal vertrouwelijk

Doorontwikkeling kwantitatieve informatie t.b.v. inschaling

September

- Begin – Rioolwatermetingen (regionaal, wekelijks)
- Tweede helft – Herontwerp Coronadashboard: meer duiding en detail (landelijk)
- Tweede helft – Regionalisering op dashboard inclusief inschaling (regionaal, wekelijks)
- Tweede helft – BCO-clusters weergeven (landelijk, wekelijks)
- Tweede helft – Percentage positief geteste personen (landelijk en regionaal, dagelijks)
- Tweede helft – Signaalwaarde aantal besmettingen (a.d.h.v. ervaringen uit het buitenland) (landelijk)

Oktober

- Begin – Nalevingsmonitor (regionaal, wekelijks)
- Begin – IC-capaciteit (bedden) (dagelijks, landelijk)
- Begin – BCO-clusters weergeven (regionaal, wekelijks)
- Eind – Capaciteitsindicatoren GGD en zorgpersoneel (regionaal, wekelijks)

Operationalisatie: inschaling regio's

Waakzaam

- Er is sprake van een beheersbare situatie.
- Het aantal nieuwe besmettingen is laag.
- Kwetsbaren groepen dienen alert te zijn.
- Het bron-en contactonderzoek is overwegend effectief.
- Maatregelen worden voldoende nageleefd en zijn te handhaven.
- Er is voldoende regionale zorgcapaciteit beschikbaar.
- Aanvullende maatregelen zijn erop gericht om de bestaande aanpak beter te laten functioneren.

N.B. Bij inschaling hoeft **niet** van alle kenmerken sprake te zijn.

Zorgelijk

- De situatie ontwikkelt zich negatief.
- Het aantal nieuwe besmettingen neemt toe.
- Maatwerk is nodig om kwetsbaren groepen te beschermen.
- Het bron-en contactonderzoek schiet tekort.
- Maatregelen worden onvoldoende nageleefd.
- De druk op de regionale zorgcapaciteit neemt toe.
- De bestaande aanpak moet met aanvullende maatregelen worden versterkt om de verspreiding van het virus weer onder controle te krijgen, en terug te keren naar een beheersbare situatie.

Ernstig

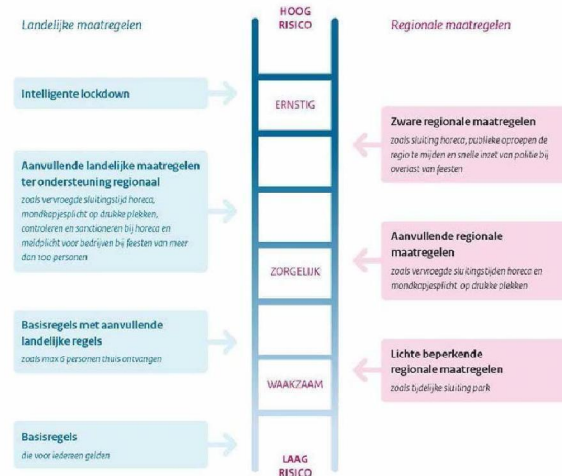
- Hard ingrijpen is noodzakelijk om verdere escalatie te voorkomen en terug te keren naar een beheersbare situatie (waakzaam).
- Het aantal nieuwe besmettingen neemt snel toe.
- Het bron- en contactonderzoek is niet meer effectief omdat het zicht verdwijnt.
- De regionale zorgcapaciteit is onvoldoende.
- Maatregelen zijn erop gericht om (regionale) overbelasting van de zorg te voorkomen, kwetsbaren te beschermen en weer zicht op de verspreiding van het virus te krijgen.

6

N.B. Overschrijding van (**regionale**) signaalwaarden in het Coronadashboard vormt het startpunt van Rijk en regio over aanpassing van deze inschaling en het nemen van mogelijk aanvullend maatregelen.

Risico's en maatregelen

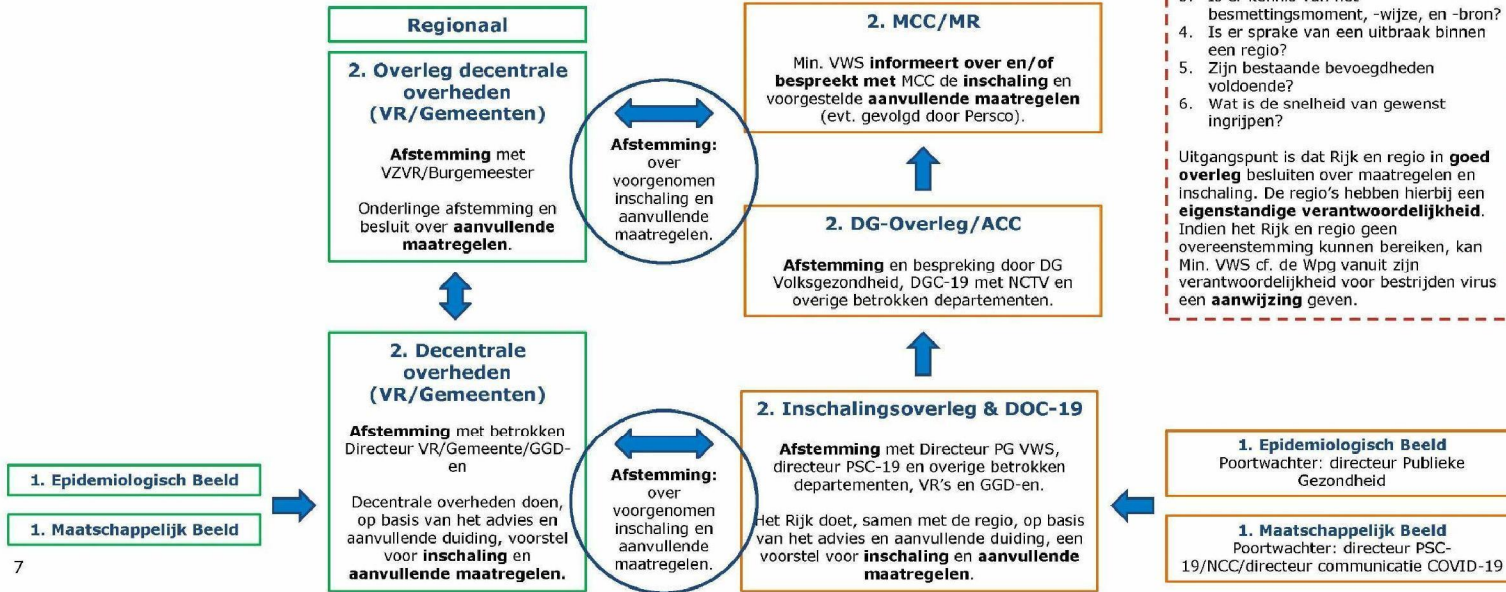
Het doel is om het coronavirus maximaal te controleren. Hoe worden de risico's ingeschat en welke maatregelen sluiten hierbij aan? In deze escalatieladder wordt dit toegelicht.

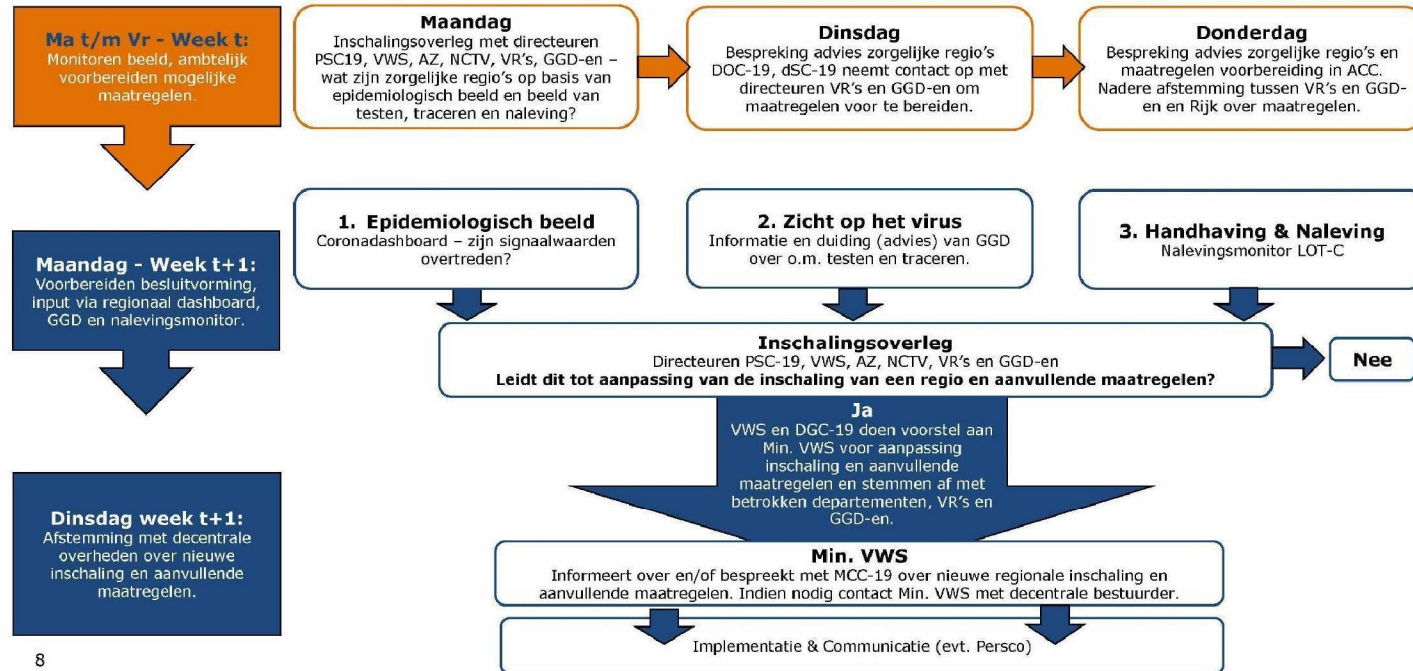
Operationalisatie: besluitvorming

Hoe wordt besloten over de inschaling van een regio en welke aanvullende maatregelen in dat geval noodzakelijk zijn?

Operationalisatie: tweewekelijkse cyclus inschaling & maatregelen

Afwegingskader aanvullende maatregelen

Welke overwegingen zijn van belang bij het nemen van aanvullende maatregelen (afwegingskader MCC, d.d. 9 juni)?

Samengevat: "maatregelen moeten een zo **groot** mogelijke impact hebben op de **verspreiding van het virus**, met zo **min** mogelijk impact op de **economie en samenleving**".

Overwegingen:

1. Invloed van maatregel op de **beheersing van het virus** op basis van:
  - a. het besmettingseffect;
  - b. de verwachte naleving;
  - c. het gevaar na besmetting;
  - d. het beslag op publieke ruimte;
  - e. het beslag op publieke gezondheidsbeschermingsmiddelen.
2. **Maatschappelijke impact** van een maatregel op basis van:
  - a. het welbevinden (curatieve zorgverlening, levensstijl, sociale contacten en psychische effecten);
  - b. de leefomgeving (kwaliteit van wonen, veiligheidseffecten en milieueffecten);
  - c. de sociale cohesie.
3. Impact van een maatregel op **economische indicatoren** op:
  - a. de korte termijn (werkgelegenheid, beschikbaar inkomen, ongelijkheid, armoede, faillissementen, overheidsfinanciën);
  - b. de lange termijn (werkgelegenheid, beschikbaar inkomen, ongelijkheid, armoede, faillissementen, overheidsfinanciën).

Daarnaast worden de juridische en handavingsaspecten meegewogen.

Regionale Escalatieladder - I

Aanvullende maatregelen

N.B. Landelijke steun voor regionale maatregelen is van belang, in de vorm van een aanwijzing (voorzien in wettelijke basis), aanvullende landelijke communicatie of evt. gedeelde aansprakelijkheid. Hoe zwaarder de maatregel, hoe gewenster de landelijke steun.

1. Ter beperking van het aantal contactmomenten:

- lokaal implementeren van de basisregels in de openbare ruimte;
- oproep tot aanbieden deelname online alternatieven voor diensten, activiteiten en evenementen (bijv. gemeentelijke diensten of introductiebijeenkomsten);
- verbod op groepsvorming (maximum aantal is schaalbaar, bijv. 10);
- vervroegde sluiting van bijv. horeca en nachtwinkels;
- verbieden van grootschalige concerten in binnenruimtes;
- verbieden van grootschalige evenementen/bijeenkomsten in de buitenruimte;
- verbieden van publiek bij sportwedstrijden;
- dringend advies tot het (verder) beperken van thuisbezoek en thuisfeesten tot een maximum aantal personen;
- beperken van het maximum aantal personen per ruimte binnen;
- beperken van het maximum aantal personen per activiteiten buiten;
- (gericht) verkleinen logiescapaciteit;
- sluiting parkeergelegenheden om bezoek te ontmoedigen;
- sluiten van drukke toeristische locaties/attracties;
- sluiten van parken en stranden;
- lokaal sluiten van sectoren met veel bezoekersstromen (bijv. horeca, attracties, musea, theaters);
- dringend advies om de regio te mijden;
- kwetsbare personen adviseren drukke plekken en het openbaar vervoer te mijden;
- beperken van verkeersstromen (auto);
- beperken van fysiek onderwijs;
- dringend advies om zoveel mogelijk thuis te blijven.

2. Ten behoeve van de naleving van de basisregels:

- ondernemingen, verpleeghuizen en jeugdinstanties helpen bij de implementatie van de basisregels op locatie (bijv. door GGD, een arbeidshygiënist of deskundige infectieziektebestrijding);
- uitbreiden van triage(checkgesprek) en registratie bij bezoek van verpleeghuizen en jeugdinstanties;
- dialoog met "stakeholders" t.b.v. bewustwording en draagvlak;
- doelgroepencommunicatie (w.o. kwetsbaren en jongeren);
- crowd control-maatregelen ten behoeve van de naleving van de basisregels in de openbare ruimte;
- tijdelijk sluiten van ondernemingen bij excessen (niet naleven van de basisregels);
- verbod gebruik geluidsversterkende apparatuur buitengebied;
- inzet van extra handhavingscapaciteit;
- (gedrags)experiment met een mondkapjesplicht op specifieke plaatsen;
- controleren en sanctioneren (boete) bij *non-compliant* (niet naleven van de basisregels) ondernemingen, verpleeghuizen, jeugdinstanties en burgers;
- tijdelijk sluiting van locaties bij constatering bronbesmetting;
- steekproefsgewijze controle van de quarantaineverplichting;
- instellen van een lokaal alcoholverbod;
- introduceren van winkeltijden voor kwetsbare doelgroepen;
- sluiting van locaties bij constatering bronbesmetting;
- vergunningsplicht introduceren voor (grootschalige) evenementen/bijeenkomsten.

N.B. Maatregelen binnen de blauwe bracket worden afgestemd tussen Rijk en regio - of worden genomen nadat het Rijk is geïnformeerd - en worden met betrokkenheid van desbetreffende departementen genomen.

Departementaal vertrouwelijk

Regionale Escalatieladder – II

Aanvullende maatregelen

N.B. Landelijke steun voor regionale maatregelen is van belang, in de vorm van een aanwijzing (voorzien in wettelijke basis), aanvullende landelijke communicatie of evt. gedeelde aansprakelijkheid. Hoe zwaarder de maatregel, hoe gewenster de landelijke steun.

3. Ten behoeve van het **zicht op het virus**:

- testen op centralere locaties;
- clusters in beeld brengen via situatieanalyses;
- versnellen van testproces;
- uitbreiden van de testcapaciteit (bv. via mobiele testeenheden);
- nadrukkelijker oproepen tot testen bij milde klachten;
- quarantaine- en testadvies voor personen gekoppeld aan specifieke clusters;
- benutten bevoegdheid voorzitter Veiligheidsregio om op individuele basis verplichte quarantaine op te leggen;
- verder opschalen van de capaciteit voor het BCO.

4. Ten behoeve van het beperken van **nieuwe introductie** van het virus:

- preventieve maatregelen gericht op seizoenarbeiders of andere hoog risicosectoren;
- preventieve maatregelen gericht op toeristen;
- ontmoediging aan de grens (bijv. regio Antwerpen)
- regionaal beperken van bezoek in verpleeghuizen en jeugdinstituten;
- publiek oproepen om een regio alleen voor noodzakelijke bezoeken in te reizen;
- verbieden van toegang tot stad of regio voor buitenlandse vervoersmiddelen.

N.B. Maatregelen binnen de blauwe bracket worden afgestemd tussen Rijk en regio - of worden genomen nadat het Rijk is geïnformeerd - en worden met betrokkenheid van desbetreffende departementen genomen.

Departementaal vertrouwelijk

Landelijke Escalatieladder Aanvullende maatregelen

N.B. Naast maatregelen ter bestrijding van de verspreiding van het virus zijn er ook maatregelen mogelijk om de effecten ervan beter op te vangen, zoals het verder **opschalen van de IC-capaciteit**.

1. Ter beperking van het aantal contactmomenten:

- adviseren om zoveel mogelijk thuis te werken;
- adviseren om drukte te vermijden;
- adviseren om thuisbezoek te beperken tot maximaal 6 personen naast het eigen huishouden (excl. kinderen tot 13 jaar);
- verbieden van potentiële "spreading events";
- beperken van het maximum aantal personen per ruimte binnen (bijv. naar 30 of 100);
- verlagen van het maximum aantal personen per activiteiten buiten;
- (volledig) verbod op groepsvorming;
- verbieden van concerten in binnenruimtes;
- verbieden van evenementen/bijeenkomsten in de buitenruimte;
- sluiten van sectoren met veel bezoekersstromen (bijv. horeca, attracties, musea, theaters);
- ontraden of stoppen van openbaar vervoer;
- beperken van de (regionale) mobiliteit;
- beperken van fysiek onderwijs;
- dringend advies om zoveel mogelijk thuis te blijven.

2. Ten behoeve van de naleving van de basisregels:

- sluiting (herstelperiode) opleggen van max. 14 dagen bij constatering van bronbesmetting door GGD bij recreatieve instellingen (bijv. horeca, pretparken, enz.) op;
- werkgevers en ondernemers aanspreken op hun verantwoordelijkheden;
- implementatie van de basisregels en algemene hygiënemaatregelen op locatie;

- sluiting van discotheken en nachtclubs (dansgelegenheden);
- verbod op het in groepsverband geforceerd verheffen van de stem;
- introduceren van reserverings-, triage- en placheringsverplichting.

3. Ten behoeve van het zicht op het virus:

- uitbreiden van testbeleid;
- starten van rioolwatersurveillance;
- introduceren van een registratieplicht in de horeca;
- introduceren van een quarantaineverplichting;
- digitaliseren van (een gedeelte) van het BCO;
- uitbreiden van registratieplicht.

4. Ten behoeve van het beperken van nieuwe introductie van het virus:

- preventieve maatregelen gericht op seizoenarbeiders of andere hoog risicosectoren;
- introductie van een quarantaineverplichting voor reizigers uit oranje en rode gebieden;
- ontmoediging aan de grens (bijv. regio Antwerpen);
- gezondheidsverklaring eisen van inreizende toeristen;
- oproepen om alleen voor essentiële reizen naar Nederland te komen;
- inreisverbod voor niet noodzakelijke reizen;
- het verbieden van bezoek in verpleeghuizen;
- sluiten van grenzen voor grensverkeer.

N.B. Maatregelen worden afgestemd tussen Rijk en regio en worden met betrokkenheid van desbetreffende departementen genomen.

Departementaal vertrouwelijk